

Biskupija kod Knina.

Naš urednik, gosp. profesor zagrebačkoga universiteta Ćiril Iveković, bavio se na početku mjeseca jula o. g. s dva daka pomagača u Kninu i okolici, i to u prvom redu u svrhu reambulacije iskopina, koje je za posljednjih četrdeset godina provelo naše „Hrvatsko starinarsko društvo“ u Biskupiji kod Knina. Osim tehničkih snimaka onih predmeta, koji se danas nalaze u kninskom muzeju, a nađeni su u Biskupiji u velikoj bazilici na groblju, tahimetrički je snimljen položaj ove bazilike i okoliša sa razvalinama uz nju povezana biskupskoga dvora. Tom je prilikom konstantovano, da gore pomenuti predmeti nisu sastavni dijelovi arhitekture ove bazilike, nego ostaci unutrašnjega uređaja, koji se osobito ističu svojom originalnom ornamentikom, a ta čini očevidni prelaz od starohrvatske ornamentike (VIII.—XI. vijeka) u romansku (XI. vijeka dalje). Tim je pružen materijalno—objektivni dokaz, da je u drugoj polovini XI. vijeka — dakle u vrijeme hrvatskoga kralja Dmitra Zvonimira — ovdje bilo jedno važno središte kulturnoga i državnoga hrvatskoga života.

Osim ove velike bazilike, još su konstantovane ponovo: druga velika trobrodna bazilika na stupovima, udaljena kojih stotinjak metara od prve bazilike, i između onih dviju bazilika, vjerojatno na ostacima poznate „villae regalis“, ostaci još jedne treće jednobrodne bazilike, valjda nekoć dvorske kapele. Centralna građevina, koju spominje Vinjalić, nalazit će se svakako ispod današnje srpsko-pravoslavne parohijalne crkve Sv. Trojice, dok je peta velika bazilika nesumnjivo konstantovana istočno od one prvospomenute velike bazilike. Tako je potpunom sigurnošću konstatovan na ovome mjestu u Biskupiji onaj lokalitet XI. vijeka, koji stara hrvatska kronika iz XIV. vijeka (nastavak prevoda ljetopisa Popa Dukljanina) nazivlje „U petih crikvah u Kosovi“, i gdje se ima i tražiti grob kralja Dmitra Zvonimira, koji je na tom polju ubijen. To je mjesto očito bilo veliko, a nalazi se u plodnom polju, punu jakih i nepresušivih izvora, što je u tim krajevima sjeverne Dalmacije od osobita značaja i rijetkosti. Sistematske iskopine vršit će naše društvo pod nadzorom gg. urednika Ivekovića i Abramića i dalje.

Detaljnju raspravu o tom važnom nalazu, popraćenu svim potrebnim ilustracijama, donijet će naš idući svezak.